ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ & ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ (ΔΑΣΤΑ)

Ακαδημαϊκό Έτος 2012-13

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Επιμέλεια: Ε. Κρασαδάκη

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΣΠΑ 2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γιατί ασχολούμαστε με το γραπτό λόγο;[1]

- Τα κείμενα αποτελούν ένα από τα ισχυρότερα μέσα που διαθέτομε για να επικοινωνούμε.
- Ένα κείμενο '*συνδέεται*' με την εικόνα που σχηματίζει ο αναγνώστης για τον γράφοντα, ο οποίος πολλές φορές είναι ένας τρίτος που δεν μας γνωρίζει.
- Ένα κείμενο επιδιώκει να ΄*περάσει*΄ ένα ή περισσότερα μηνύματα και γι' αυτό πρέπει να είναι καλογραμμένο για να επιτύχει το στόχο του.

Γιατί ασχολούμαστε με το γραπτό λόγο;[2]

- Ένα λάθος στον προφορικό λόγο μπορεί να μην γίνει αντιληπτό, σε αντίθεση με τον γραπτό λόγο, όπου ο αναγνώστης μπορεί να επανέλθει στο κείμενο όσες φορές επιθυμεί.
- Διαφορετική είναι η διατύπωση του προφορικού λόγου από τον γραπτό λόγο. Με απλά λόγια θα πρέπει να είμαστε προσεχτικοί διότι *δεν γράφομε όπως μιλάμε*.
- **Η εικόνα μου είναι το γραπτό μου!**

Διαφορές Γραπτού – Προφορικού Λόγου

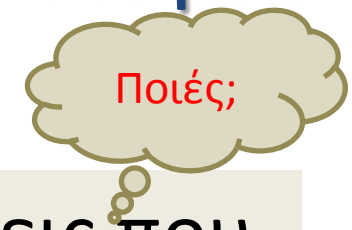

- Ο γραπτός λόγος υπακούει σε συμβάσεις που τον διαφοροποιεί από τον προφορικό λόγο.
- Οι διαφορές γραπτού και προφορικού λόγου εστιάζονται κυρίως στη γραμματική και στο λεξιλόγιο.
- Επίσης, τα γραπτά κείμενα μπορεί να ακολουθούν μια συγκεκριμένη εμφάνιση, δομή και περιεχόμενο.

Κειμενικά είδη

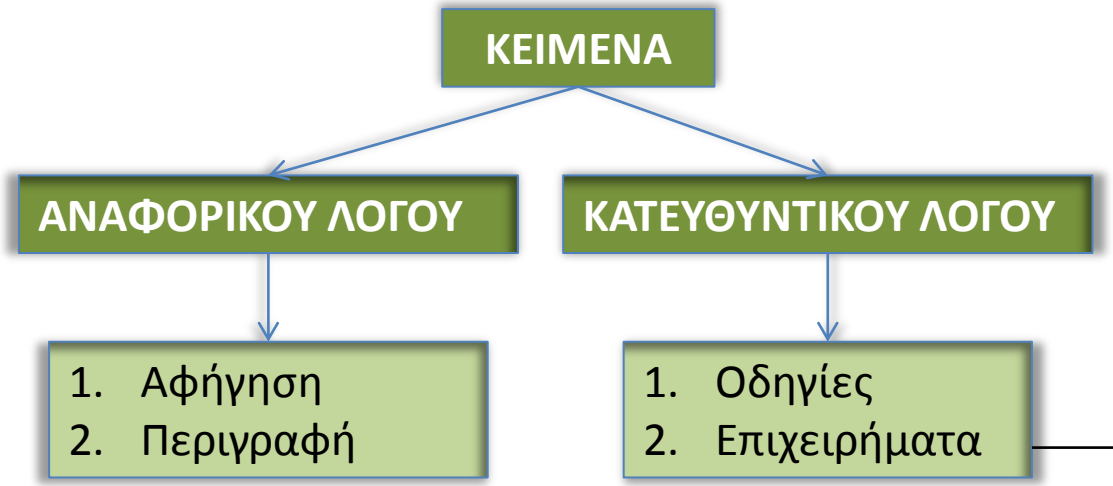

Λίγη θεωρία

Επιχειρηματολογικός λόγος: η δική μας περίπτωση

Τα επιχειρηματολογικού τύπου κείμενα αποτελούν την πιο σύνθετη μορφή κατευθυντικού λόγου και αναπτύσσονται γύρω από τον άξονα της λογικής συσχέτισης των δεδομένων με ταυτόχρονη παράθεση επιχειρημάτων για την υποστήριξη κάποιας άποψης, ιδέας ή σκοπού. Γι' αυτό συχνά χρησιμοποιούνται αιτιολογικές προτάσεις & σύνδεσμοι. Συνηθίζεται η **απρόσωπη σύνταξη σε συνδυασμό με τον ενεστώτα**, ο οποίος δηλώνει αλήθειες καθολικής ισχύος.

Διαφορετικές απόψεις για τα είδη και τις κατηγορίες των κειμένων

- Περιγραφικά-αφηγηματικά-αποδεικτικά-στοχαστικά.
- Αφηγηματικά-περιγραφικά-επιχειρηματολογικά-λογοτεχνικά.
- Αφηγηματικά-περιγραφικά-πραγματολογικά-επιχειρηματικά-χρηστικά.
- Επιστημονικά-Μη Επιστημονικά.
- κλπ

Παραδείγματα κειμένων[1]

Το Εργαστήριο διαθέτει τον παρακάτω εξοπλισμό:

- 3 mail & web servers
- 2 file servers
- 1 παράλληλο σύστημα
- 27 προσωπικοί υπολογιστές
- 20 προσωπικοί υπολογιστές για κοινή χρήση από φοιτητές
- 11 laser & inkjet εκτυπωτές
- 1 έγχρωμος laser εκτυπωτής

Περιγραφικό κείμενο

Συνήθως χρήση ενεστώτα

Κατά την παραμονή μας στην Τουλούζη (Νότια Γαλλία) πραγματοποιήσαμε επίσκεψη στο εργοστάσιο της βιομηχανίας αεροσκαφών AIRBUS. Εκεί μας δόθηκε η ευκαιρία να παρακολουθήσομε τη γραμμή συναρμολόγησης και τελικών ελέγχων του αεροσκάφους AIRBUS - A380, το οποίο είναι το μεγαλύτερο επιβατηγό αεροσκάφος διεθνώς. Όπως μας εξήγησε ο ξεναγός μας, το συγκεκριμένο αεροσκάφος έχει δυναμικότητα μεταφοράς 525 έως 853 ατόμων, συνολικό μήκος ατράκτου 73 μέτρων και ύψος 23 μέτρων αντίστοιχα, ενώ πάνω από το 20% των υλικών κατασκευής του αεροσκάφους ανήκουν στα σύνθετα υλικά.

Αφηγηματικό κείμενο

Πότε γίνονται τα γεγονότα; Που; Ποιοι μετέχουν;

Συνήθως χρήση παρελθοντικών χρόνων

Παραδείγματα κειμένων[2]

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ROUTER ΜΕΣΩ ETHERNET

1. Εισάγετε το CD εγκατάστασης στο CD-ROM.
2. Εμφανίζεται το MENU. Σε περίπτωση που δεν εμφανιστεί, κάντε διπλό κλικ στο Ο Υπολογιστής μου (My Computer) και στη συνέχεια δεξί κλικ και Άνοιγμα (Open) στο CD ROM. Στη συνέχεια κάντε διπλό κλικ στο **Setup**.
3. Επιλέξτε γλώσσα (Ελληνικά/Αγγλικά) και πατήστε **ΟΚ**.
4. Επιλέξτε «Έναρξη Γρήγορης Εγκατάστασης».
5. Κάντε κατακύλιση (scroll) με το ποντίκι και διαβάστε με προσοχή τις οδηγίες της οθόνης με ένδειξη «Οδηγίες Ασφαλείας και Κανονισμοί». Επιλέξτε «Έχω διαβάσει και κατανοώ πλήρως τις Οδηγίες Ασφαλείας και τους Κανονισμούς». Πατήστε **Επόμενο**.

Κείμενο Οδηγιών

Συνήθως χρονική αλληλουχία ενεργειών

Συνήθως χρήση ενεστώτα. Εγκλίσεις: οριστική, προστακτική, υποτακτική

Παραδείγματα κειμένων[3]

Αυτό το καλοκαίρι διέψευσε το όνομα του. Εκτεταμένες καταστροφές από πρωτοφανείς πλημμύρες στην Πράγα, στη Δρέσδη, στην κεντροανατολική Ευρώπη. Δεκάδες νεκροί και ζημιές δισεκατομμυρίων ευρώ. Τους χίλιους έφτασαν οι νεκροί στην ανατολική Ασία, ενώ δέκα εκατομμύρια άνθρωποι στην Κίνα απειλούνται από πλημμύρες. Νερό καλύπτει ήδη μέρος του Βόρειου Πόλου, στη θέση των αιώνιων πάγων. Την ίδια ώρα, η ξηρασία στεγνώνει εκτεταμένες ζώνες στην Αφρική. Τυχαία όλα αυτά; Όσο κι αν τα καιρικά φαινόμενα εκδηλώνονται με ασύμμετρο τρόπο, δεν μπορεί κανείς να προσπεράσει το γεγονός ότι τα λεγόμενα «ακραία καιρικά φαινόμενα» εκδηλώνονται τέσσερις φορές συχνότερα τα τελευταία χρόνια. Εξάλλου, η συντριπτική πλειοψηφία των επιστημόνων θεωρεί ότι ο «κακός μας ο καιρός» οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, στην άνοδο της μέσης θερμοκρασίας της Γης, ως αποτέλεσμα κυρίως των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Βιβλία ολόκληρα δεν αρκούν για να χωρέσουν οι προειδοποιήσεις οργανισμών και επιστη-μόνων. Όλα όμως συνοψίζονται στο «Δεν πάει άλλο!». Τόσο απλό. Κι όμως τόσο δύσκολο. Δύσκολο, γιατί απαιτεί ρήξεις με μεγάλα συμφέροντα. Συμφέροντα που έχουν επιβάλει την πολιτική τους. (*Απόσπασμα από εφημερίδα Η Καθημερινή*)

Επιχειρημα-τολογικό Κείμενο

Διανομή 1ης άσκησης

Τα κείμενα είναι ενός είδους;

Συχνά τα κείμενα είναι μικτά. Αυτό σημαίνει ότι, για παράδειγμα εκτός τα αμιγώς αφηγηματικά ή τα αμιγώς επιχειρηματολογικά, υπάρχουν κείμενα που συνδυάζουν πχ την περιγραφή με την επιχειρηματολογία ή την περιγραφή με την αφήγηση.

Ορισμένοι τύποι επιχειρηματολογικού κειμένου

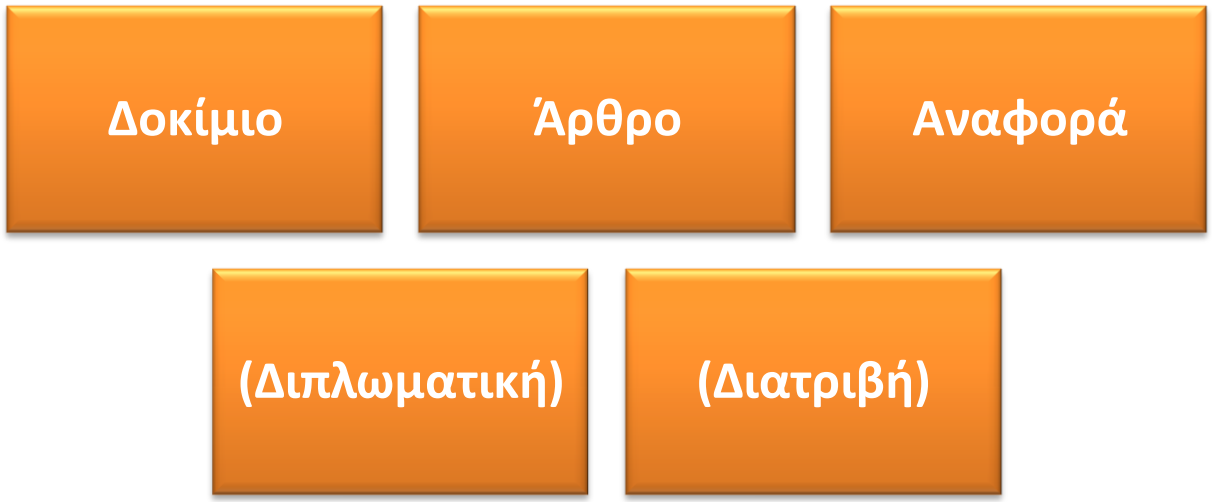

Οργάνωση και παρουσίαση ενός επιχειρηματολογικού κειμένου

Παράδειγμα από διαφάνεια αρ. 8

- **Εισαγωγή (προαναγγελία / παρουσίαση του θέματος / προβλήματος):** τα ακραία καιρικά φαινόμενα.
- **Δεδομένα (εμπειρικές παρατηρήσεις):** *"Εκτεταμένες καταστροφές από πρωτοφανείς πλημμύρες στην Πράγα, στη Δρέσδη, στην κεντροανατολική Ευρώπη. Δεκάδες νεκροί και ζημιές δισεκατομμυρίων ευρώ. Τους χίλιους έφτασαν οι νεκροί στην ανατολική Ασία, ενώ δέκα εκατομμύρια άνθρωποι στην Κίνα απειλούνται από πλημμύρες. Νερό καλύπτει ήδη μέρος του Βόρειου Πόλου, στη θέση των αιώνιων πάγων. Την ίδια ώρα, η ξηρασία στεγνώνει εκτεταμένες ζώνες στην Αφρική."*
- **Αιτιολόγηση (επιχειρηματολογία):** *"… η συντριπτική πλειοψηφία των επιστημόνων θεωρεί ότι ο «κακός μας ο καιρός» οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, στην άνοδο της μέσης θερμοκρασίας της Γης, ως αποτέλεσμα κυρίως των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα."*
- **Συμπέρασμα:** *…«Δεν πάει άλλο!». Τόσο απλό. Κι όμως τόσο δύσκολο. Δύσκολο, γιατί απαιτεί ρήξεις με μεγάλα συμφέροντα. Συμφέροντα που έχουν επιβάλει την πολιτική τους.*

Η δομή της αναφοράς μου

Συνοχή

Εισαγωγή	**Στην εισαγωγή παρουσιάζουμε το ζήτημα που πρόκειται να μας απασχολήσει, καθορίζουμε το στόχο ή την προβληματική μας και προσδιορίζουμε με ποιον τρόπο πρόκειται να πετύχουμε το στόχο αυτό (πλάνο ανάπτυξης). Η εισαγωγή είναι συνήθως περιορισμένη.**
Κυρίως τμήμα αναφοράς *Διανομή ενημερωτικών κειμένων*	Είναι πολύ σημαντικό η επιχειρηματολογία να αναπτύσσεται βαθμιαία μέσα στο κείμενο, με τρόπο επαγωγικό: από παράγραφο σε παράγραφο και από ενότητα σε ενότητα. Η μετάβαση από το ένα τμήμα του κειμένου στο επόμενο πρέπει να διακρίνεται από λογική αλληλουχία, χωρίς χάσματα, επικαλύψεις και επαναλήψεις. Συχνά διαμορφώνουμε το κείμενο σε δύο ή περισσότερες μεγάλες ενότητες, ανάλογα με τα ζητούμενα, στις οποίες δίνουμε σύντομους χαρακτηριστικούς τίτλους. Ορισμένες φορές επιμέρους θέματα στο πλαίσιο κάθε ενότητας είναι χρήσιμο να διαμορφώνονται σε υποενότητες, οι οποίες φέρουν αρίθμηση ή και τους δικούς τους χαρακτηριστικούς τίτλους. Σε περιπτώσεις όμως σύντομων εργασιών είναι σκόπιμο να μην διασπάσουμε με ιεραρχήσεις υποενοτήτων.
Συμπεράσματα	Στο τελευταίο μέρος της εργασίας συνοψίζουμε ή ανακεφαλαιώνουμε πολύ σύντομα τα βασικά σημεία που αναπτύχθηκαν, και συμπεραίνουμε διευκρινίζοντας τη ρητή απάντησή μας στο ερώτημα.
Βιβλιογραφία	Σε πίνακα και με αλφαβητική σειρά παρουσιάζονται στο τέλος της εργασίας οι αναφορές (βιβλία, άρθρα, κλπ) που αναφέρονται στο κείμενό μας.
(Υποσημειώσεις)	Στο τέλος της σελίδας (footnotes) ή στο τέλος του κειμένου (endnotes).

Παράδειγμα δομής μιας πολυσέλιδης αναφοράς (εργασία μαθήματος, διπλωματική, κλπ)

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη *(συνήθως σύντομο κείμενο μιας παραγράφου 150-250 λέξεων έως 2 σελίδων το πολύ)*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ
- 1.1 Παρουσίαση προβλήματος
- 1.2 Ταυτότητα Έρευνας
- 1.3 Παρουσίαση ερωτηματολογίου

} ενδεικτικά

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
- 2.1 Το γενικό μεθοδολογικό πλαίσιο
- 2.2 Πρόταση βελτίωσης μεθοδολογικού πλαισίου

} ενδεικτικά

(Στο Κεφάλαιο αυτό θα πρέπει να παρουσιάσετε τη θεωρητική βάση στην οποία στηρίζεται η εργασία σας. Γι' αυτό πρέπει να ανατρέξετε στη βιβλιογραφία – βιβλιογραφικές πηγές. Αν η εργασία σας στηρίζεται σε υπάρχουσα θεωρία, τότε δεν χρειάζεται να πρωτοτυπήσετε. Η μεταφορά της θεωρίας θα πρέπει να γίνει με χρήση των αναφορών στους συγγραφείς. Ωστόσο, αν η εργασία σας βασίζεται σε υπάρχουσα θεωρία, την οποία επεκτείνει περαιτέρω, αυτό θα πρέπει να γίνει σαφές. Δηλαδή, θα πρέπει ο αναγνώστης να μπορεί να διακρίνει τη δική σας συνεισφορά.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
- 3.1 Στατιστικά αποτελέσματα
- 3.2 Άλλα Αποτελέσματα

} ενδεικτικά

(Στο Κεφάλαιο αυτό θα πρέπει να παρουσιάσετε την εφαρμογή που κάνατε με συγκεκριμένα δεδομένα ή τεχνικές ή διεργασίες, χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογική προσέγγιση, ή ένα συγκεκριμένο αλγοριθμικό τρόπο επίλυσης του προβλήματος ή μια συγκεκριμένη τεχνική διαδικασία, ή ……)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ *(αν χρησιμοποιήσατε)*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ *(αν κρίνετε σκόπιμο ότι δεν πρέπει να περιληφθούν στο κυρίως τμήμα της αναφοράς)*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σημείωση: η ανωτέρω δομή είναι ενδεικτική. Η γραμματοσειρά που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε είναι είτε Times New Roman 12pt ή Arial 11pt. Οι γραφικές παραστάσεις και τα Σχήματα θα αριθμούνται και θα φέρουν τίτλο με σχετική αναφορά στο κείμενο. Ομοίως ισχύει και στους Πίνακες που θα εισάγετε στην αναφορά. [Εάν επιθυμείτε αφήστε κενό ανάμεσα στις γραμμές του κειμένου 1,5). Ενδεικτικό μέγεθος εργασίας: τουλάχιστον 50 (ή 100 ή……) σελίδες.

Συνοχή

Κεφάλαιο 1. ……
- 1.1 ……
- 1.2 …..
  - 1.2.1 ….
  - 1.2.2 ….
- 1.3

…..

…..

Κεφάλαιο 9. ….
- 9.1 ….
  - 9.1.1 ….
- 9.2 ….
- 9.3 ….
- 9.4 ….

……

……

Οργάνωση κειμένου σε Κεφάλαια

Παράδειγμα δομής ενός άρθρου

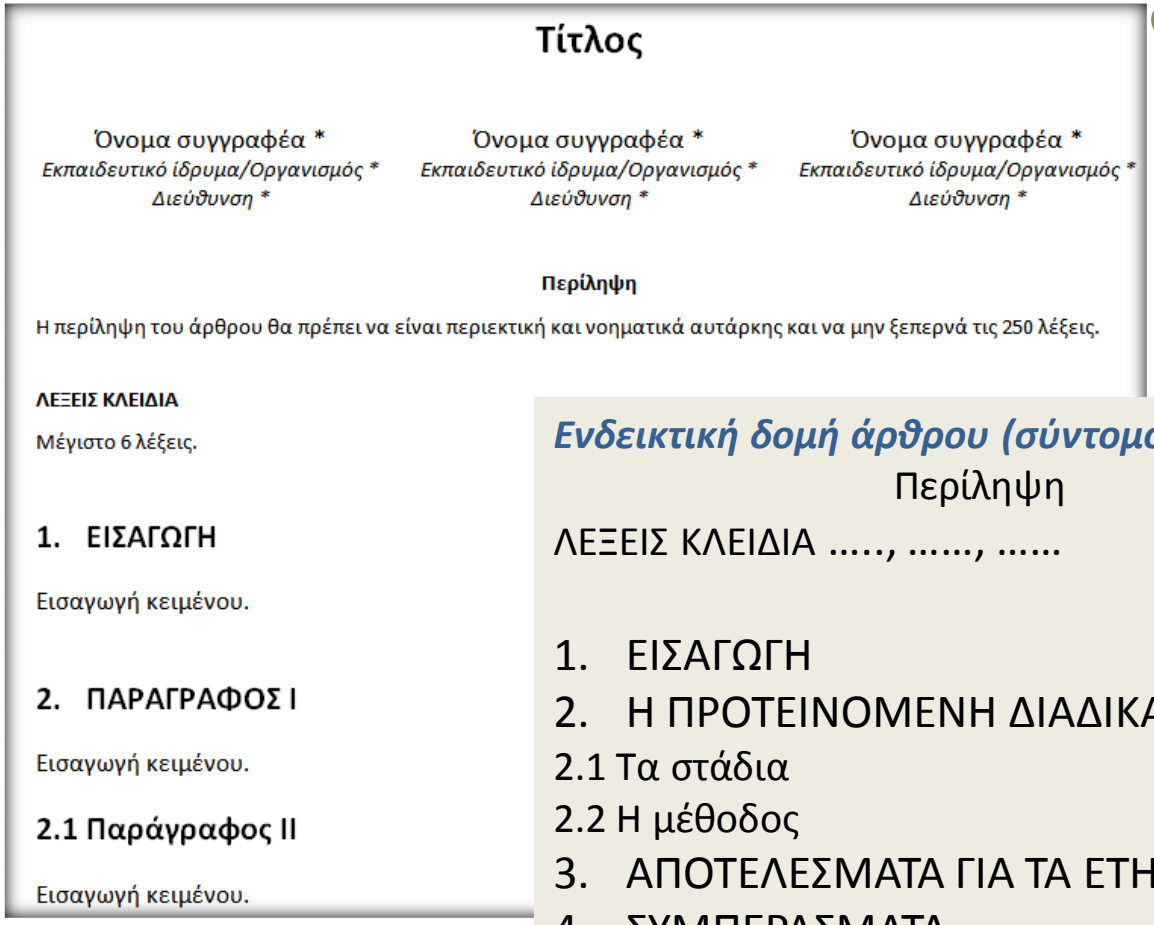

Τίτλος

Όνομα συγγραφέα *
*Εκπαιδευτικό ίδρυμα/Οργανισμός **
*Διεύθυνση **

Όνομα συγγραφέα *
*Εκπαιδευτικό ίδρυμα/Οργανισμός **
*Διεύθυνση **

Όνομα συγγραφέα *
*Εκπαιδευτικό ίδρυμα/Οργανισμός **
*Διεύθυνση **

Περίληψη

Η περίληψη του άρθρου θα πρέπει να είναι περιεκτική και νοηματικά αυτάρκης και να μην ξεπερνά τις 250 λέξεις.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Μέγιστο 6 λέξεις.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εισαγωγή κειμένου.

2. ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ι

Εισαγωγή κειμένου.

2.1 Παράγραφος ΙΙ

Εισαγωγή κειμένου.

Συνοχή

Ενδεικτική δομή άρθρου (σύντομο κείμενο)

Περίληψη

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ ….., ……, ……

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ
2. Η ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

2.1 Τα στάδια

2.2 Η μέθοδος

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2004-2012
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Βιβλιογραφία

Οργάνωση κειμένου σε ενότητες και υποενότητες

Άσκηση σε ομάδες των 2 ατόμων

Ένας συμφοιτητής σας ξεκίνησε να γράφει μια αναφορά (πολυσέλιδη εργασία μαθήματος), χωρίς να οργανώσει το κείμενο σε Κεφάλαια και να κάνει κάποια μορφοποίηση (*το κείμενο σας δίδεται σε μορφή .txt*). Ρίξτε μια σύντομη ματιά στο κείμενο για να αποκτήσετε μια εικόνα του περιεχομένου του και στη συνέχεια κάντε τις διορθώσεις που εσείς νομίζετε. Δηλαδή, χωρίστε το κείμενο σε Κεφάλαια και επιλέξτε γι' αυτά μια γραμματοσειρά που να ανταποκρίνεται στο συγκεκριμένο σκοπό.

Γενικές Οδηγίες σύνταξης γραπτής αναφοράς

- Προσηλωθείτε στο ερώτημα της Αναφοράς (εργασία, κλπ).
- Συγκεντρώστε τις σκέψεις σας και σημειώστε όλες τις έννοιες ή λέξεις-κλειδιά που θεωρείτε ότι έχουν σχέση με το θέμα της γραπτής αναφοράς.
- Καταστρώστε ένα πλάνο της αναφοράς (σκελετό κειμένου).
- Συντάξτε μια αναφορά με δική σας δομή και σύνταξη των κειμένων.
- Αποφύγετε τη λογοκλοπή.
- Τηρείστε τις προδιαγραφές (μέγεθος αναφοράς ή πλήθος λέξεων, ή χρήση γραμματοσειράς, κλπ).

Τέσσερεις κανόνες για μια ακαδημαϊκή γραπτή αναφορά

- Διαβάστε προσεχτικά τον τίτλο ώστε να τον κατανοήσετε, να εντοπίσετε τα κύρια ζητούμενα και να κατανοήσετε τις διάφορες πτυχές του ζητήματος.
- Αναπτύξτε την απάντησή σας με δικά σας λόγια.
- Απαντήστε με ακρίβεια στο θέμα που σας έχει δοθεί.
- Παρουσιάστε συνεκτικά το υλικό σας.

Στάδια εκπόνησης μιας γραπτής αναφοράς

Στάδιο 1

- Κατανοήστε τα ζητούμενα της αναφοράς
- Ζητείστε τη βοήθεια του Καθηγητή σας εάν δεν είστε σίγουροι

Στάδιο 2

- Ετοιμάστε ένα πλάνο της αναφοράς
- Οργανώστε την αναφορά σε κεφάλαια και υποκεφάλαια

Στάδιο 3

- Συγκεντρώστε το υλικό που σας χρειάζεται
- Οργανώστε το υλικό

Στάδιο 4

- Συντάξτε το κείμενο της αναφοράς
- Ολοκληρώστε τη σύνταξη λίγες ημέρες πριν την παράδοση
- Ξαναδιαβάστε την αναφορά με κριτικό πνεύμα